

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 16 Temmuz 2012
Nr. Ref.: AGJ278/12

МАHKEME KARARI

Başvuru No: KI 47/12

Başvurucu

Islam Thaçi

**Yüksek Mahkeme'nin Rev. nr 188/2009 sayı ve 7 Aralık 2011 tarihli kararının
anayasal denetim başvurusu**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye

Başvurucu

1. Başvurucu, Gilan mukimi Bay Isalm Thaçi'dir.

İtiraz edilen karar

2. Başvurucu, kendisine 13 Ocak 2012 tarihinde teslim edilen Yüksek Mahkeme'nin Rev. nr. 188/2009 sayı ve 7 Aralık 2011 tarihli kararına itiraz etmiştir.

Başvurunun konusu

3. Başvurunun konusu, başvurunun iş ilişkisinin kesildiği Kamenice Belediye Mahkemesi'nin 119/07 sayılı kararıyla ilgi olan Yüksek Mahkeme'nin Rev. nr. 188/2009 sayı ve 7 Aralık 2011 tarihli kararının Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'nce (bundan sonra: "Mahkeme") anayasal denetime tabi tutulmasıdır.

Hukuki dayanak

4. Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra: "Anayasa") 113.7 maddesi, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 47. maddesi ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 28. kuralı.

Başvurunun Mahkeme'deki seyri

5. Başvurucu 4 Mayıs 2012 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.
6. Mahkeme Başkanı'nın GJR 47/12 sayı ve 22 Mayıs 2012 tarihli kararıyla Üye Gjyljeta Mushkolaj raportör yargıç olarak görevlendirilmiştir. Başkan'ın aynı tarih ve KSH 47/12 sayılı kararıyla Üye Snezhana Botusharova başkanlığında üyeler Ivan Čukalović ve Dr. Iliriana Islami'den oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
7. Mahkeme 30 Mayıs 2012 tarihinde başvuru, Yüksek Mahkeme ve Kamenice Belediye Meclisi'ne başvurunun kaydedildiğini bildirmiştir.
8. Üye Gjyljeta Mushkolaj'ın görev süresi 26 Haziran 2012 tarihinde dolduğundan Başkan'ın GJR KI 47/12 sayı ve 2 Temmuz 2012 tarihli kararıyla daha önce atanmış olan raportör yargıç değiştirilerek yerine Üye Altay Suroy atanmıştır. Mahkeme Başkanı'nın aynı tarih ve KSH 47/12 sayılı kararıyla 26 Haziran 2012 tarihinde görev süresi dolan Üye Iliriana Islami yerine Ön İnceleme Heyeti üyeliğine Üye Prof. Dr. Enver Hasani tayin edilmiştir.
9. Mahkeme 9 Temmuz 2012 tarihinde danışarak başvuru hakkında oylama yapmıştır.

Olgularının özeti

10. Kamenice Belediye Meclisi 6 Haziran 2007 tarihinde çıkarttığı 119 sayılı kararla başvurucaı İcra Müdürü görevinden almıştır. Başvurucunun akdettiği 03/2007 sayılı iş sözleşmesi 31 Ocak 2006 tarihinden 31 Ocak 2008 tarihine kadar geçerliydi. Bu karara karşı başvurucaı yasal süre içerisinde itiraz etmiş fakat işvereninden herhangi bir cevap alamamış olduğundan, Kosova Memuriyet Hizmetleri Bağımsız Denetleme Kurulu (bundan sonra: KMHBKD) nezdinde itiraz etmiştir.
11. Başvurucunun 15 Haziran 2007 tarihinde KMHBKD'ye yaptığı itirazla aynı zamanda, Kamenice Belediye Meclisi'nin idari sükunetinden dolayı Kosova Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesi'nde (bundan sonra: "Yüksek Mahkeme") de dava açmıştır.
12. Başvurucu 25 Haziran 2007 tarihinde Kamenice Belediye Meclisinden 15 Haziran 2007 tarihli itirazına cevap verilmesini talep etmiştir.

13. KMHBKD 27 Ağustos 2007 tarihinde çıkarttığı 123/08 sayılı kararla başvuruçunun 1341 sayı ve 15 Haziran 2007 tarihli itirazını kısmen onayarak Kamenice Belediye Meclisine sunulan öneriler doğrultusunda otuz gün içerisinde önlemler alması tavsiye edilmiştir. Söz konusu öneriler şöyledir:

İcra Müdürünü görevden alırken Kamenice Belediye Meclisi yürürlükteki mevzuatla öngörülen usulleri uygulamamıştır. Belediye Meclisinin mevcut İcra Müdürü'nün görev süresince çalışmalarını değerlendirecek bir komisyon kurması gerekirdi. Komisyonun, değerlendirme raporundaki bulgular ışığında ve 2000/45 sayılı Kosova Belediyeleri Özerk Yönetim Yönetmeliği, 2000136 sayılı Kosova Memuriyet Yönetmeliğinin 30.8 maddesi, 2003/2 sayılı UNMIK Genelgesinin 1. maddesi, Yerel Hükümetler Bakanlığı'nın 2006/01 sayı ve 25.04.2006 tarihli Talimatnamesinin 2. maddesi, Yerel Hükümetler Bakanlığının 2007/02 sayı ve 13.02.2007 tarihli Talimatnamesinin 4. Kısım 6. maddesi ve AGİT'in Belediye İcra Müdürleri ve Belediye Müdürlükleri ile Müdürleri hakkında 9 Mayıs 2007 tarihli tavsiye niteliğindeki kararının 9. maddesi ve de Belediye Tüzüğü'nün 52. maddesi 2 ve 3. fıkralarına uygun şekilde hareket edilmediğini tespit edilerek görevden almanın gerçekleşmesi gerekirdir.

3. Bu karardan çıkan sorumlulukların yerine getirilmesi süresi, kararın teslim alındığı tarihten itibaren otuz gündür.

4. bu karar doğrultusunda alınacak önlemler hakkında Kosova Bağımsız Denetleme Kurulu bilgilendirilmelidir.

5. Bu karar doğrultusunda hareket edilmemesi durumunda KBKD, Kosova Memuriyet Yasasına İlişkin 2001/36 sayılı Yönetmeliğin 11.4 maddesi uyarınca müteakip önlemler için durumu Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Özel Temsilcisi'ne ve Kosova Başbakanlığına bildirir.

14. Kamenice Belediye Meclisi KMHBKD kararını uygulamadığından başvuruçucu 10 Ekim 2007 tarihinde Kamenice Belediye Mahkemesinde dava açmış, kendisinin işten çıkartılmasına ilişkin Kamenice Belediye Başkanının 119 sayılı kararının iptalini talep etmiştir.
15. Kamenice Belediye Mahkemesinin 28 Ocak 2008 tarihinde çıkarttığı nr.vep.C. 112/07 sayılı kararla davaya ilişkin tüm süreçlerin durdurulmasını, Kamenice Belediye Meclisinin ise KMHBKD'nin 123/08 sayılı karar uymasını emretmiştir. Bu karardan memnun olmayan başvuruçucu Gilan Bölge Mahkemesi nezdinde itiraz etme hakkını kullanmıştır.
16. Kamenice Belediye Başkanı ile Personel Müdürü 14 Şubat 2008 tarih ve 94/2008 sayılı yazısıyla KMHBKD meseleyle ilgili olarak bilgilendirilmiş ve İcra Müdürünün görevden alınması kararının mevzuata aykırı şekilde alındığını kabul etmişlerdir. Ancak buna rağmen Kamenice Belediyesi başvuruçuyu eski pozisyonu olan İcra müdürlüğüne iadesi için herhangi bir girişimde bulunmamıştır.
17. Kamenice Belediye Mahkemesi 6 mart 2008 tarihinde çıkarttığı nr.vep.C. 112/07 sayılı kararla konuya ilişkin tüm süreçleri durdurmuş olup Kamenice Belediye Meclisinin herhangi bir girişimde bulunmayarak KMHBKD meselesi hakkında herhangi bir karar almadığından başvuruçucu, bir yazı vasıtasıyla askıya alınan süreçlerin devamını talep etmiştir.
18. Kamenice Belediye Mahkemesi 13 Haziran 2008 tarihinde nr.vep.C. 74/2008 sayılı yetkisizlik kararı çıkartmıştır. Bu mahkeme Kamenice Belediye Meclisi Başkanının 6 Haziran 2007 tarih ve 119/08 sayılı İcra Müdürlüğü görevinden alma kararının idari

karar olup ikinci derece organı olarak KMHBKD'nin çıkarttığı 123/08 sayılı kararla davayı yeniden görülmesi için Kamenice Belediye Meclisine iade edilmesi ve meselenin çözümünün KMHBKD önerileri doğrultusunda yapılması öngörülmüştür.

19. Gilan bölge Mahkemesinin 12 Kasım 2008 tarihinde çıkarttığı Ac. nr. 308/2008 sayılı kararla başvurunun itirazı temelden yoksun bulunarak reddedilmiş, Gilan belediye Mahkemesinin 13 Haziran 2008 tarih ve C.nr. 74/2008 sayılı kararı onanmıştır. Başvurucu bu karara karşı 14 Ocak 2008 tarihinde Kosova Yüksek Mahkemesi nezdinde itiraz başvurusunda bulunmuştur.
20. Yüksek Mahkeme 8 Ocak 2009 tarihinde çıkarttığı A. nr. 218/2007 sayılı kararla başvurunun davasını temellendirilmiş olarak kabul etmiş ve İdari Uyuşmazlık yasasının 26. maddesi itirazın 60 günlük süre içerisinde karar bağlanmasını, aksi halde 7 günlük ek süre içerisinde ikinci derece organından karar çıkmaması durumunda tarafın itirazının reddedilmiş sayılarak adli işlem başlatma hakkı bulunduğu gerekçesiyle KMHBKD'ye başvurunun davası konusunda sekiz gün içerisinde karar almasını emretmiştir.
21. Kosova Yüksek Mahkemesi 7 Aralık 2011 tarihinde Rev. nr. 188/2009 sayılı kararla başvurunun revizyon başvurusu İdari Usul yasasının 11.maddesine göre gerçek veya tüzel kişilerce yapılan başvuruları görüşme yetkisinin bulunduğu, ancak Kamenice Belediye Meclisinin KMHBKD kararı doğrultusunda henüz bir karar olmadığından davanın sonuçlanmamış olduğu gerekçesiyle reddetmiştir.

Başvurucunun iddiaları

22. Başvurucu, KMHBKD 123/02 sayılı kararının uygulanmayışı ve davasının esastan görüşülmesini reddederek tüm yargı mercilerinin aşağıdaki güvence altına alınmış haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür: 22.1 madde [İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi], 31.1 madde [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı], 32. madde [Kanun Yollarına Başvurma Hakkı], madde 54. [Hakların Yargı Yoluyla Korunması] ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesi.

Başvurunun kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

23. Başvurucunun başvurusu hakkında bir karara varabilmek için Mahkemenin öncelikle Anayasa'da belirlenip Yasa ve İçtüzük'te ayrıntılı olarak açıklanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini görüşmesi gerekir.
24. Mahkeme, öncelikle başvurunun Mahkeme'ye başvurmak için Anayasa'nın 113.7 maddesinde belirtildiği şekilde yetkili bir taraf olup olmadığını belirlemek durumundadır. Başvurucu söz konusu hükümlere uygun olarak başvurduğundan anayasal denetim başvurusu için yetkili taraf olarak sayılır.
25. Başvurucunun yasal süre içerisinde başvurma konusunda Yasa'nın 49. maddesinde belirtilen kabul edilirlilik koşullarını da yerine getirdiğini kanıtlaması gerekir. Son yargı kararı olan Yüksek Mahkeme'nin Rev. Nr. 188/2009 sayı ve 7 Aralık 2012 tarihli kararı başvuruca 13 Ocak 2012 tarihinde teslim edilmiştir. Başvurucu ise 4 Mayıs 2012 tarihinde başvurmuş olup Yasa'nın 49. maddesine göre Mahkeme'ye başvurmak için gerekli olan yasal süreye riayet etmiştir.
26. Mahkeme, Anayasa'nın 113.7 ve Yasa'nın 47.2 maddesinde belirtilen koşulları yerine getirildiğini başvurunun ispatlayıp ispatlamadığını da tespit etmiştir. Başvurucu çalıştığı kurum içerisindeki tüm yolları tükettikten sonra haklarını korumak için KMHBKD'ye başvurmuş ve sonunda çekişmeli yargılama usulüne göre en son yargı

merciine kadar tüm derecelerdeki mahkemelerde iş davası sürecini başlatmıştır. Bu girişimin son merci kararı Yüksek Mahkeme'nin Rev.nr. 188/2009 sayı ve 7 Aralık 2011 tarihli kararı olup Mahkeme, davanın karara bağlanması için mevcut tüm kanun yollarının tüketildiğini değerlendirmiştir.

27. Mahkeme, başvurusunun hangi anayasal haklarının hangi kararlar ve hangi kurum tarafından ihlal edildiğini açıkça belirtip belirtmediğini de belirlemek durumundadır. Başvurucu anayasal haklarına yönelik yapılan ihlali açıkça zikredip ihlali işleyen kamu kurumlarını da belirterek bu koşulu da yerine getirmiştir.
28. Mahkeme, başvurusunun yetkili taraf olup Mahkeme'ye başvurmak için süreye ilişkin kıstasları yerine getirdiği, tüm kanun yollarını tükettiği ve iddia edilen ihlalleri açıkça belirterek ihlali işleyen kamu otoritesini de açıkladığından başvurusunun tüm kabul edilirlilik koşullarını yerine getirdiğini tespit etmiştir.

Başvuru hakkında anayasal denetim

29. Başvurunun kabul edilirlilik usulüne ilişkin kıstaslar yerine getirildiğine göre Mahkeme, başvuru esasının incelemesine geçebilir.
30. Başvurusunun başvurusunda Prizren Belediye Mahkemesinin BDK kararının icrasızlığına ilişkin onayan Prizren Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 518/2010 sayı ve 26 Kasım 2010 tarihli kararına itiraz etmiştir.
31. Dava dosyasından görüldüğü üzere Kamenice Belediye Mahkemesinin vep.C. 112/07 sayılı kararıyla önce davaya ilişkin tüm işlemler durdurulmuş daha sonra aynı mahkeme tarafından vep.C. 74/2008 sayılı yetkisizlik kararı çıkartılmıştır. Bu karar Gilan Bölge Mahkemesince de onanmıştır. Bu mahkemeler söz konusu davanın çözüm yetkisinin KMHBKD olduğuna ve meselenin Kamenice Belediye Meclisince henüz karara bağlanmadığına vurgu yapmışlardır. Bu kademe mahkemelerinin kararlarıyla memnun olmayan başvuru, ihtilafın çözüm yerinin KMHBKD olduğuna işaret eden Yüksek Mahkeme'ye revizyon başvurusunda bulunmuştur.
32. Yukarıda belirtilenlerden başvurusunun KMHBKD'nin öngörülen idari usullere uygun alınan 123/08 sayılı kararından doğan haklarının elde edilmesi için tüm hukuki ve kurumsal yollar tükettiği anlaşılmaktadır. Ancak yukarıda zikredilen kararlar kazanılan hakların gerçekleştirilmesi amacıyla başvurusunun birçok girişimine rağmen Kamenice Belediye Meclisince dikkate alınmamışlardır.
33. Kamenice Belediye Meclisinin meseleyle ilgili kararsızlığı ve diğer yargı mercilerince çözümünün reddedilmesi sonucunda başvuru Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ne 14 Mayıs 2012 tarihinde Anayasa'nın 113.7 ve Yasa'nın 42.7 maddeleri uyarınca başvuruda bulunmuştur.
34. Mahkeme, bununla ilgili olarak Anayasa'nın 54. maddesine atıfta bulunmak ister. Söz konusu madde şöyledir:

Herkesin, bu anayasa ve yasayla güvenceye bağlanmış hakların ihlali veya yok sayılması durumunda yargı yoluyla koruma ve böyle bir hakkın ihlali tespit edildiği durumda etkin yasal araçlara başvurma hakkı vardır.
35. Mahkeme, İcra Müdürlüğü pozisyonunun Kosova Memuriyet Hizmetlerine İlişkin 2001/36 sayılı UNMIK Yönetmeliğiyle 2004 yılından itibaren Kamu Hizmetleri Bakanlığı çerçevesinde yürürlüğe girdiği olgusundan hareketle bu hukuki meselenin çözümü için bağımsız olan KMHBKD'nin yetkili olduğunu tespit etmiştir.

36. Başvurucunun meselesinin yapısı yetkili bir organ tarafından hızlandırılmış çözüm ve bu tür ihtilafların çözümünün somut ve etkili adımların atılmasını gerektirdiğinden bu olgunun Kamenice Belediye Meclisi ve Kosova Cumhuriyeti mahkemelerince dikkate alınması gerektirir. Çünkü tüm bu otoritelerin, başvurucunun KMHBKD kararıyla kazanılan hakkının gerçekleştirilmesini imkânsız hale getirdikleri anlaşılmaktadır.
37. Kosova Cumhuriyeti belediyelerinin yargı kararlarını ertelemek yerine onların icrasını anayasal yükümlülük olarak ele almaları gerekir. Dahası bu hukuk meselelerinin çözümünü, yasal süreler de dahil olmak üzere, istisnai bir şekilde öngören hükümlere sahip özel yasayla düzenlenen idari usullerde (bkz. bu kararın 13. maddesi, KMHBKD tavsiyesi, 27 Ağustos 2007 tarih ve 123/08 sayılı kararın ameli kısmının 3. maddesi) bu tür kararlar almayı gerektiren yapısından hareketle, acil çözümler her şeyden önce devletin “kamu hizmetlisi” olarak kategorize edilen memurlarının görev yaptıkları kurumlar tarafından olası ihlallere karşı anayasal ve yasal haklarına yargı yoluyla koruma sağlaması bakımından yararlıdır.
38. Mahkeme başvurucunun davasında KMHBKD kararının Kamenice Belediye Meclisi tarafından uygulanmasının ertelenmesi için herhangi bir güçlü ve kalıcı gerekçenin bulunmadığını tespit etmiştir. Kamenice Belediye Meclisi otoriteleri söz konusu kararın uygulanması için gerekli mekanizmaları devreye sokmayarak bu meselede yetkili ve bağımsız olan, dahası tüm yargı organlarının meselenin çözümü için söz başvurdukları organın (KMHBKD) kararına riayet etmekte yetersiz olduklarını göstermiştir.
39. Dahası Yüksek Mahkeme'nin Rev. nr. 188/2009 sayı ve 7 Aralık 2011 tarihli kararında bu hukuki davanın çözümünün KMHBKD'nin yetki sınırları içerisinde yer aldığını tespit etmiştir. Öyle ki Yüksek Mahkeme'nin söz konusu davada öngörülen süre içerisinde KMHBKD'nin karar alması gerektiğini bildirmesine rağmen Kamenice Belediye Meclisinin KMHBKD kararını uygulamamıştır (bkz. KMHBKD'nin sekiz gün içerisinde karar almasını öngördüğü A nr. 218/2007 sayı ve 8 Ocak 2009 tarihli Yüksek Mahkeme kararı).
40. Anayasa Mahkemesi bu doğrultuda Yüksek Mahkeme'nin Kamenice Belediye Meclisinin henüz karar almadığı olgusuna dayanarak başvurucunun Kamenice Belediye Meclisince karar uygulanmadığı için anayasal haklarını elde etmek için anayasal denetim başvurusunda bulunacağını bildiği halde başvurucunu şikayetini ihmal ettiğini tespit etmiştir.
41. Kamenice Belediyesi İcra Müdürünün görevden alınmasının mevzuata aykırı olduğu tespit edilen KMHBKD'nin çıkarttığı karar Kamenice Belediye Meclisi tarafından uygulanmadığından kamu otoritelerinin eylem veya eylemsizliklerinden hakların ihlal edilmesi durumunda yargı koruması başka nerede talep edilebilirdi sorusu sorulabilir.
42. Öyle ki Yüksek Mahkeme KMHBKD ile Kamenice Belediye Meclisi davasının çözümüne ilişkin sorumluluğu reddederek başvurucunun Yüksek Mahkeme tarafından çıkacak somut bir sonuçtan mahrum bırakmıştır. Bu şekilde Anayasa'nın 54. maddesinde öngörülen hakların yargı yoluyla korunması Yüksek Mahkeme tarafından sunulmamıştır. Diğer yandan sorumluluğun aktarılması ve davanın çözümü için KMHBKD'ye yönlendirilmesi Yüksek Mahkeme'nin Rev. nr. 188/2009 sayı ve 7 Aralık 2011 tarihli kararında tespit edildiği şekilde başvurucunun inceleme talebinin reddi için gerekçe olarak kabul edilemez. KMHBKD kararı Kamenice Belediye Meclisi tarafından asla uygulanmamıştır.

43. Aslında başvuru etkin kanun yollarından yararlanması imkansız hale getirildiği anlaşılmakta olup Anayasa Mahkemesi önemli olguların dikkate alınmamasının Anayasa'nın 32. maddesine aykırı olduğunu değerlendirmiştir.
44. Bu tespitinin daha anlaşılır olması için Anayasa Mahkemesi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13. maddesine atıfta bulunmak ister. Söz konusu madde şöyledir: *Bu sözleşmede tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, ihlal fiili resmi görev ifa eden kişiler tarafından bu sıfatlarına dayanılarak yapılmış da olsa, durumun düzeltilmesi için ulusal bir makama başvurma hakkına sahiptir.*
45. AİHM Sözleşmenin 13. maddesinin Sözleşmeden kaynaklanan hak ve özgürlüklerin özünün her ülkenin iç hukuk düzeninden öngörüldüğü her şekilde ulusal düzeyde uygulanması için başvurulabilir kanun yollarını güvence altına almıştır. 13. maddenin etkisi Sözleşmeye göre "kanıtlanabilir bir şikayetin" içeriğinin ele alınması için iç hukuk yollarının sunulmasını gerektirir (bkz. *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kudla v. Polonya [GC] davası 30210/96 §, AİHM 2000 XI*). 13. madde kanun yolunun her halükarda hukuken ve uygulamada "etkili" olması gerekir (bkz. *22277/93 başvuru numaralı İlhan v. Türkiye [GC] davası 22277/93 §, AİHM 2000 VII 158 §*).
46. Anayasa Mahkemesi tüm bunlardan KMHBKD kararının Kamenice Belediye Meclisi yetkililerince uygulanmadığını anlamıştır. Kamenice Belediye Meclisine başvuru yapıldığı itirazlarda karar alma sürecinin sürüncemede bırakılması hakkında açıklama talebinde bulunmuş olup bu talepleri yargı kurumlarında da dikkate alınmamıştır. Kamu kurumlarının bu ihmallerin sonucunda başvuru etkin kanun yolu ve hakların yargı yoluyla korunması hakkını gerçekleştirilememiştir.
47. KMHBKD'nin hukuki konumunun açıklığa kavuşturulmasına ilişkin olarak Mahkeme, KHMBKD'nin Anayasa'ya uygun şekilde yasayla kurulmuş bir bağımsız kuruluş olduğunu değerlendirmektedir (bkz. Anayasa'nın 101.2 maddesi). Öyle ki bu hukuki kurumun yetki alanıyla ilgili meselelerden kaynaklanan tüm yükümlülükler Kosova Cumhuriyeti Memuriyet Hizmetleri Yasası ile çalışanlarının statüsün belirlendiği diğer ilgili kurumlar için hukuki etki doğururlar. Bu kurumun kararı kesinleşmiş idari karar niteliğinde olup ilgili mahkemelerce icra teklifi doğrultusunda idari süreçte kazanılan alacaklı haklarının gerçekleştirilmesi icra edilmeleri gerekir.
48. Sözleşmenin 6. maddesi yargı sürecinin idari aşamalarında da uygulanır; başka bir deyişle Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 31. maddesiyle de güvence altına alınan "adil ve tarafsız yargılanma hakkı" çerçevesi içerisinde yer alır. Bundan, Kurul kararlarının uygulanmamasının Sözleşme'nin 6. maddesiyle ilgili husus olup ihlal teşkil ettiği ortaya çıkmaktadır.
49. Mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) 6. maddesiyle ilgili olarak Kosova Anayasası'nın 31. maddesiyle güvence altına alınmış hakların gerçekleştirilmesi konusunda başarısızlığın ortaya çıktığı durumdan memnun kalmayan tarafın yargı sürecini başlatmaya hakkı olduğunu vurgulamaktadır. Bir nihai yargı kararının müdahil taraflardan birinin aleyhine olacak şekilde etkisiz kalmasına izin verilmesi durumunda Kosova Cumhuriyeti hukuk sisteminin bir anlamı olmayacaktı. Yukarıda zikredilen maddelerin yorumlanması mahkemeye başvurmakla ilgilidir. Öyle ki süreçlerin etkisizliği ve kararların uygulanmaması Kosova kurumlarının uymakla yükümlü oldukları hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı durumlara götüren etkiler yaratır (bkz. AİHM Başvuru no: 67534/01 Romashov v. Ukrayna davası 25 Temmuz 2004 tarihli kararı).

50. Mahkeme, herhangi bir mahkeme tarafından alınan kararın icrasının adil yargılanma hakkının bir parçası olduğunu, bu hakkın yukarıda belirtilen maddelerle güvence altına alındığını değerlendirmiştir (bkz. Hornsby v. Yunanistan davası, 19 Mart 1997 tarihli karar, 1997-II Raporları, s. 510, madde 40). Bu davada başvuru lehine çıkan bir nihai karardan kazanılan bir haktan mahrum bırakılmaması gerekirdi. Bir davanın gözden geçirilmesi ve yeniden görüşülmesi amacıyla kararın uygulanmayışını hiçbir organ haklı gösteremez (bkz. Başvuru no: 48553/99 Sovtransstvo Holding v. Ukrayna davası, AİHM 2002-VIII kararı, 72. madde ve 52854/99 sayılı Ryabylkh v. Rusya davası, AİHM 2003-IX kararı 52. madde). Öyle ki yetkili organların hukuk ve uygulama anlamında etkin olan kararların gereksiz gecikmeler olmaksızın uygulanmasını sağlayacak bir sistem kurma yükümlülüğü vardır (bkz. 21839/03 sayılı Pecevi v. Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Makedonya davası 6 Kasım 2008 tarihli kararı; 22731/02 sayılı Martinovska v. Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Makedonya davası 25 Eylül 2006 tarihli karar).
51. Anayasa Mahkemesi sonuç olarak KMHBKD'nin 123/2008 sayılı kararının Kamenice Belediye Meclisince uygulanmayışının ve bu hukuki davanın çözümünün gerekçesiz geciktirilmesinin Anayasa'nın 32. maddesiyle ilgili olarak 31. maddesi ve Sözleşmenin 13. maddesiyle ilgili olarak 6. maddesi ihlali oluşturduğunu tespit etmiştir. Diğer yandan yargı kurumlarının "etkili kanun yolları" ve "hakların yargı yoluyla korunması" konusunda şartların oluşturulmasındaki başarısızlığının mahkemelerin Anayasa'nın 54. maddesiyle ilgili olarak 32. maddesi ve Sözleşme'nin 13. maddesiyle ilgili olarak 6. madde ihlali içeren kararlarla çıkartmasına neden olmuştur.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Yasa'nın 20. maddesi ve İçtüzüğü'nün 56.(1) kuralına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 11 Temmuz 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmiş olduğuna;
- II. Anayasa'nın 54. maddesi ve AİHS'nin 13. maddesini ihlal eden Yüksek Mahkeme'nin Rev. nr. 188/2009 sayı ve 7 Aralık 2011 tarihli kararının hükümsüz ilan edilmesine;
- III. Mahkeme İçtüzüğü'nün 74 (1) kuralı uyarınca Yüksek Mahkeme'nin Rev. nr. 188/2009 sayı ve 7 Aralık 2011 tarihli kararının yeniden görüşülmesi için Yüksek Mahkeme'ye iadesine karar verilmiştir.
- IV. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesi uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- V. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Altay Suroy, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza